

(BIJNA)

18

EN DAN?

alle veranderingen
op een rijtje

Beste leerling, beste gediplomeerde,

Je hebt nu een aantal jaren onderwijs bij ons op het Futura College achter de rug. Nu is het (bijna) zover dat je de school gaat verlaten. Als je 18 wordt, verandert er veel. Je bent dan bijvoorbeeld zelf verantwoordelijk voor je financiën. Dus als je schulden maakt, moet je dat ook zelf oplossen. Het is daarom extra belangrijk om verstandig met je geld om te gaan.

Vanaf je 18e heb je ook een eigen ziektekostenverzekering nodig. Zorg ervoor dat je een verzekering afsluit die goed bij je past. En als je recht hebt op zorgtoeslag, vergeet dan niet deze aan te vragen. Anders laat je geld liggen en dat is zonde.

Als je eraan denkt om op jezelf te gaan wonen, komen er ook veel dingen op je af. Je huur en rekeningen betalen bijvoorbeeld, maar misschien ook wel huurtoeslag aanvragen. Allemaal hele grote stappen in de richting van volledige zelfstandigheid.

In dit boekje staat een aantal van zulke veranderingen uitgelegd. Hopelijk helpt het je bij het maken van noodzakelijke en verstandige keuzes. Natuurlijk sta je er niet alleen voor, want uit het oog is niet uit het hart. Op het Futura College helpen we je graag als je vragen hebt, ook als je hier niet meer op school zit.

Aarzel dus niet om langs te komen. Je bent altijd van harte welkom!

Veel succes,

Hassan el Hachhouchi
directeur-bestuurder

Deze folder is tot stand gekomen naar het originele ontwerp van de Gooise Praktijkschool

Bijna volwassen

Je bent bijna 18 jaar. Op die leeftijd ben je voor de wet volwassen. Je moet dan een aantal zaken zelf regelen. Er verandert vooral veel op financieel gebied.

Je mag nu zelf beslissingen nemen over geldzaken. Je kunt zonder toestemming abonnementen afsluiten. Je bent zelf verantwoordelijk voor eventuele schulden, betalingsachterstanden en afgesloten contracten. Dat is een grote verantwoordelijkheid.

Je ouder(s)/ verzorger(s) kunnen je bij financiële beslissingen helpen. Je kunt ook hulp vragen van school of MEE.

Ben je tussen de 18 en 21 jaar, dan zijn je ouder(s)/verzorger(s) nog wél onderhoudsplichtig. Dat betekent dat ze er nog steeds verantwoordelijk voor zijn dat je onderdak, kleding, voeding, scholing en medische hulp krijgt.

Heb je vragen?

In dit boekje zeggen we vaak:

HULP?

School en MEE kunnen je hierbij helpen.

MEE is een organisatie die mensen met een beperking helpt om mee te doen in de samenleving. Je kunt er bijvoorbeeld terecht met vragen over school, werk, zelfstandig wonen, gezondheid, sporten en het omgaan met regels en geld.

Jij kunt terecht bij MEE Utrecht, Gooi & Vecht. Het bezoekadres is Pallas Athenedreef 10 in Utrecht en het telefoonnummer is 030-2642200.

Voor vragen op het gebied van zorg, gezin, werk en inkomen kun je ook terecht bij Woerden Wijzer. Je kunt bellen naar 0348-428600 of mailen naar info@woerdenwijzer.nl.

Een overzicht vind je op: www.woerdenwijzer.nl/alle-themas

GELDZAKEN

- Loon
- Sparen
- Omgaan met geld
- Bankrekening
- DigiD
- Wonen en huurtoeslag
- Overeenkomsten
- Zorgverzekering en zorgtoeslag
- Einde kinderbijslag en tegemoetkoming scholieren
- Curatele, bewindvoering en mentorschap

Loon

Je gaat straks werken, of misschien werk je nu al. Je hebt dan recht op loon, dat je ontvangt op je bankrekening.

Tussen je 15e en 23e jaar heb je sowieso recht op het minimumjeugdloon. Dat is wat iedere werkgever in Nederland minimaal moet betalen.

Het minimumjeugdloon is vastgesteld als een brutobedrag. Dat wil zeggen dat er nog belasting en premies afgaan. Het loon dat je op je rekening krijgt, noemen we nettoloon. Soms verdien je meer dan het minimumjeugdloon. In sommige branches is dat afgesproken in een cao.

De hoogte van je loon hangt ook af van het aantal uren dat je werkt. Maximaal is dat 36, 38 of 40 uur per week, afhankelijk van je werkgever.

Sparen

Sparen is het opzij zetten van geld. Als je spaart, zet je op een bankrekening geld opzij voor een grote uitgave of voor noodgevallen. Dat is belangrijk, want als dan bijvoorbeeld je mobiele telefoon kapot gaat, heb je genoeg geld om een nieuwe te betalen. Dan hoef je geen geld te lenen.

Zo voorkom je schulden.

Omgaan met geld

Reclame

Bedrijven maken reclame om ervoor te zorgen dat jij hun producten koopt. Reclame kom je elke dag tegen. Niet alleen op tv; het is overal om je heen:

- op de computer
- in de bushalte
- in etalages
- op je telefoon.

Denk goed na of je een product echt nodig hebt, voordat je het koopt. Pas op met aanbiedingen. Ze lijken vaak mooier dan ze zijn.

Lenen

Lenen kost altijd geld. Omdat je leent, betaal je rente. Je moet dan dus meer geld terugbetalen dan je hebt geleend.

Lenen gaat tegenwoordig erg makkelijk. Daarom is het belangrijk om de gevaren van lenen te kennen. Wanneer je geld leent en niet op tijd terugbetaalt, krijg je schulden.

Zelf aansprakelijk voor schulden

Volwassen worden heeft niet alleen maar voordelen. Wanneer je 18 jaar bent, ben je ook aansprakelijk voor je eigen schulden. Pas dus op met het afsluiten van leningen. Alle financiële gevolgen komen voor jouw rekening (en gaan van jouw bankrekening af).

Schulden kunnen worden opgeëist door degene die het geld moet ontvangen. Er kan dan beslag worden gelegd op je spullen. Eventueel worden je spullen verkocht.

Als je leent, word je geregistreerd in het Bureau Krediet Registratie (BKR). Als je niet precies weet waar je schulden hebt en hoeveel, kun je dat opvragen bij het BKR: www.bkr.nl

HULP?

MEE kan je hierbij helpen.

Bankrekening

Voor bijna alle geldzaken heb je een bankrekening nodig.

Met een bankrekening kun je:

- Loon ontvangen
- Sparen
- Rekeningen betalen
- Huurtoeslag ontvangen
- Zorgtoeslag ontvangen
- Tegemoetkoming scholieren ontvangen
- Studiefinanciering ontvangen

Je kunt een bankrekening openen bij verschillende banken, zowel online als bij een bankkantoor in de buurt.

DigiD

Tegenwoordig kun je bij de overheid veel zaken via internet regelen. Omdat het belangrijke zaken zijn, wil de overheid kunnen zien dat jij het bent. Anders gezegd: je moet je jezelf op internet kunnen identificeren.

Hoe weet de overheid dat jij het bent, en niet iemand anders? Daarvoor is DigiD bedacht. DigiD betekent 'Digitale identiteit'.

Je hebt een DigiD nodig om te kunnen inloggen op websites van de overheid. Bijvoorbeeld van de gemeente, het UWV, de Sociale Verzekeringsbank, de politie en de Belastingdienst. Je kunt je DigiD ook gebruiken in het ziekenhuis, bij de apotheek of voor je zorgverzekering.

Je DigiD bestaat uit een gebruikersnaam en een wachtwoord dat je zelf kiest. Op de website digid.uabc.nl (geen www!) wordt uitgelegd wat DigiD is en hoe je het kunt aanvragen. Ook kun je daar oefenen met het aanvragen.

HULP?
School en MEE kunnen je hierbij helpen.

HULP?
School en MEE kunnen je hierbij helpen.

Wonen

Het duurt vaak lang voor je in aanmerking komt voor een leuke studentenkamer of een appartement. Daarom is het verstandig om je in te schrijven zodra je 18 jaar wordt. Dat kan op een kamersite of bij woningnet: www.woningnet.nl.

Woonlasten

In een huis wonen kost elke maand veel geld. Je moet betalen voor huur, water, gas, licht en internet. We noemen deze kosten woonlasten.

Huurtoeslag

Soms betaalt de overheid een deel van de kosten van een huurhuis. Dit noemen we huurtoeslag. Je ontvangt deze toeslag op je bankrekening.

De hoogte van de huurtoeslag hangt af van je inkomen. Hoe meer je verdient, hoe minder je krijgt. Huurtoeslag kun je aanvragen bij de Belastingdienst: www.belastingdienst.nl.

HULP?
School en MEE kunnen je hierbij helpen.

Overeenkomsten

Als je 18 wordt, mag je overeenkomsten afsluiten.

Er zijn verschillende soorten overeenkomsten, zoals:

- Abonnementen
- Contracten
- Koopovereenkomsten
- Leningen

Een overeenkomst is een grote verantwoordelijkheid. Stel, je neemt een abonnement voor je telefoon. Dan moet je 12 of 24 maanden lang een vast bedrag per maand betalen. Je zit dus voor een lange tijd aan de overeenkomst vast.

Voor je een overeenkomst sluit, moet je goed nadenken:

- Heb ik het wel nodig?
- Kan ik het bedrag iedere maand betalen?

Zorgverzekering

Iedereen in Nederland moet een zorgverzekering hebben. Deze verzekering betaalt de kosten als je ziek bent of medische zorg nodig hebt.

Als kind ben je meeverzekerd met je ouder(s)/verzorger(s). Maar dat verandert als je 18 wordt. Binnen één maand na je 18e verjaardag moet je zelf een zorgverzekering afsluiten. Je moet hier maandelijks een bedrag voor betalen. Het afsluiten van een zorgverzekering is verplicht.

Je kunt verschillende pakketten kiezen. Alleen het basispakket is verplicht. Voor het basispakket hebben zorgverzekeraars een acceptatieplicht. Ze moeten je dus aannemen. Kijk voor informatie bijvoorbeeld op **Mijn zorgverzekering - Scholieren.nibud.nl**

Zorgtoeslag

Een zorgverzekering kost maandelijks heel wat geld. Soms betaalt de overheid een deel van de kosten. Dit noemen we zorgtoeslag. Je ontvangt deze toeslag op je bankrekening.

De hoogte van de zorgtoeslag hangt af van je inkomen. Hoe meer je verdient, hoe minder je krijgt. Zorgtoeslag kun je aanvragen bij de belastingdienst. www.belastingdienst.nl.

Aansprakelijkheidsverzekering

Als je 18 bent, ben je volledig aansprakelijk voor de schade die je aan een ander toebrengt. Met een aansprakelijkheidsverzekering kun je je verzekeren tegen de schade die je, of jouw huisdier, bij anderen veroorzaakt. Deze verzekering is niet verplicht. Als je nog thuis woont, ben je in de meeste gevallen meeverzekerd via de polis van je ouder(s)/verzorger(s).

HULP?
School en MEE kunnen je hierbij helpen.

Einde kinderbijslag

De overheid betaalt mee aan de kosten voor opvoeding en verzorging van kinderen van 0 tot 18 jaar. Dit is de kinderbijslag. Deze eindigt wanneer je 18 jaar wordt. Je ouder(s)/verzorger(s) krijgen dat geld dus niet meer.

Soms ontvangen ouder(s)/verzorger(s) naast kinderbijslag een extra maandelijks bijdrage van de overheid. Dit heet het kindgebonden budget. Ook dit stopt als je 18 wordt.

Tegemoetkoming scholieren

Je ouder(s)/verzorger(s) konden je schoolkosten altijd betalen uit de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Na je 18e krijgen zij dat geld niet meer.

Maar zit jij op dat moment nog bij ons op school? Dan kom je in aanmerking voor een tegemoetkoming scholieren. Dit is geen lening, maar een gift. Je hoeft het geld dus niet terug te betalen.

Een tegemoetkoming scholieren moet je zelf aanvragen. Dat kan 3 maanden voordat je 18 wordt. Er zit geen OV-kaart (reisproduct) bij. Vergeet de tegemoetkoming niet stop te zetten op het moment dat je van school gaat. De voorwaarden vind je op www.duo.nl/particulier/studiefinanciering/voorwaarden.jsp. Dat doe je bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs): www.duo.nl. Je ontvangt het geld op je bankrekening.

Vragen over wetten, sociale voorzieningen en regelingen?

De Sociaal Raadslieden zijn er voor alle inwoners van Woerden die een vraag hebben over o.a. het recht op uitkering, studiefinanciering, huurotoeslag, belasting, ontslag, voogdij, rechtszaken etc.

HULP?
School en MEE kunnen je hierbij helpen.

CURATELE, BEWINDVOERING EN MENTORSCHAP

Niet iedere volwassene (18 jaar) is in staat om goed voor zichzelf te zorgen. Door bijvoorbeeld een verstandelijke beperking, niet aangeboren hersenletsel of verslaving kan het zijn dat iemand moeite heeft met het regelen van zijn eigen zaken. In Nederland kennen we maatregelen om iemand in zo'n geval te beschermen tegen zichzelf, maar ook tegen anderen.

Curator:

Taken curator

De positie van de curator lijkt veel op die van ouders of voogd. De curator is de wettelijk vertegenwoordiger van de betrokkene. De curator neemt beslissingen over geld en goederen (financiële zaken). En over de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene (persoonlijke verzorging). Voor praktisch elke handeling en beslissing moet de curator toestemming geven.

Bewindvoeder:

Taken bewindvoerder

De bewindvoerder neemt beslissingen over geld en goederen. De bewindvoerder maakt een lijst met een beschrijving van alle goederen die onder het bewind vallen. Dit doet hij kort na zijn benoeming. Hij ontvangt hierover van de griffie bericht. Een kopie van deze boedelbeschrijving stuurt de bewindvoerder naar de rechtbank (sector kanton).

Mentorschap:

Taken mentor

De mentor neemt beslissingen over de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding van de betrokkene. Dit zijn beslissingen op het persoonlijke vlak. Daarbij kan het ook over feitelijke zaken gaan, zoals een dossier inzien. De mentor heeft de plicht om de betrokkene zoveel mogelijk zelf te laten beslissen. En om een zelfstandig optreden van deze persoon te bevorderen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Uw gemeente voert de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) uit. Deze wet is bedoeld voor o.a. jongeren die hulp nodig hebben bij het zelfstandig wonen. Maar ook voor de ondersteuning van mantelzorgers (ouders, broers en zussen) om overbelasting te voorkomen.

Wet Langdurige Zorg

De WLZ is bedoeld voor o.a. jongeren die permanent intensieve zorg en/of toezicht van dichtbij nodig hebben. Wie gebruik wil maken van de WLZ moet een indicatie aanvragen bij het CIZ. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om mensen met een ernstige beperking of psychische stoornis. Ook zorg voor kinderen die een intensieve zorgvraag hebben en afhankelijk zullen zijn van zorg, vallen onder de WLZ.

Verlengde jeugdhulp

Als je jeugdhulp krijgt, dan stopt dat als je 18 wordt. De kinderrechter kan het wel verlengen. Je kan tot je 23e jeugdhulp krijgen. Je moet het er dan wel zelf mee eens zijn. Het moet gaan om hulp die alleen vanuit de jeugdwet kan worden gegeven. Je kan dit voor je 18e aanvragen bij het jeugd-/wijkteam van je gemeente.

Zit je in een pleeggezin? Dan kun je ook verlengde jeugdhulp krijgen als je 18 wordt. De gemeente beslist hierover. De jeugdhulp (pleegzorg) stopt als er geen hulpvraag meer is, als jij geen hulp meer wilt of als je 23 jaar bent.

Wil je meer informatie over wat er gebeurt als je 18 wordt? Wat je allemaal moet en kunt regelen? Neem contact op met de schoolmaatschappelijk werker van school of met MEE.

Werken en/of Leren

In het laatste schooljaar wordt samen met je advisor en ouder(s)/verzorger(s) je uitstroomtraject besproken:

Ga je werken of misschien toch verder leren?

Misschien kan je huidige stageplek je toekomstige werkplek worden. In overleg met je stagegever kijkt je advisor wat daarvoor nodig is.

Als hulp van de gemeente nodig is, is het verstandig eerst bij het UWV een Indicatie banenafpraak aan te vragen.

Wanneer je advisor vindt dat beschut werk een beter uitstroomtraject is, dan zal hij of zij dat met jou en je ouder(s)/ verzorger(s) bespreken.

Doelgroepregister

Als je van het praktijkonderwijs komt, kan het lastig zijn om werk te vinden dat bij jou past. We noemen dat een arbeidsbeperking.

Dat kan komen doordat:

- je lichamelijke klachten hebt
 - je moeite hebt met leren
 - je gedrag je in de weg zit
- of door een combinatie van deze oorzaken.

Het betekent dat je wel kunt werken, maar dat het werk of de werkplek aangepast moet worden of dat er rekening gehouden moet worden met wat jij kunt.

Het doelgroepregister kan daarbij helpen. **Sta je in dit register, dan heeft het voor bedrijven of organisaties voordelen om jou in dienst te nemen. Je kans op een baan wordt groter.**

Alle leerlingen die praktijkonderwijs hebben gevolgd, kunnen in het register worden opgenomen. Het is bijna altijd verstandig om dit aan te vragen. Door het aanvragen van een Indicatie banenafpraak bij het UWV, word je in het doelgroepregister opgenomen.

No-Riskverklaring

Als je gaat werken en je verwacht zonder problemen 100% het wettelijk minimumloon te kunnen verdienen, is het aanvragen van een Indicatie banenafpraak niet nodig. Wat wel verstandig is, om dan wel een No-riskverklaring bij het UWV aan te vragen. Je kans op een baan wordt dan groter, omdat jouw werkgever dan een aantal voordelen kan krijgen.

LEREN: MBO

Je mag tot je 18e bij ons op school blijven. Wil je verder leren, dan kun je in overleg met je advisor naar het mbo. Er zijn mbo-opleidingen op niveau 1, 2, 3 en 4. Veel opleidingen zijn er in twee vormen: BOL en BBL.

BOL

In de beroepsopleidende leerweg (BOL) ga je het grootste deel van de week naar school.

Je loopt wel stage om praktijkervaring op te doen. Hoe vaak je op stage gaat, verschilt per opleiding. Maar het is minstens 20 procent van de opleiding, dat is gemiddeld 1 dag in de week.

Voor een BOL-opleiding heb je recht op studiefinanciering. Hiermee kun je de studiekosten betalen. Je ontvangt het geld op je bankrekening. Als je binnen 10 jaar afstudeert, hoef je het niet terug te betalen. Studiefinanciering vraag je aan bij DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs): www.duo.nl.

BBL

De beroepsbegeleidende leerweg (BBL) is een combinatie van werken en leren.

Meestal ga je 1 dag in de week naar school en werk je 4 dagen per week bij een leerbedrijf. Je ontvangt daarvoor salaris van het leerbedrijf. Voor een BBL-opleiding heb je dan ook geen recht op studiefinanciering. Eventuele schoolkosten moet je zelf betalen.

Entreeopleiding

Je kunt in het mbo ook starten met een entreeopleiding op niveau 1. Deze opleiding duurt een jaar. Je werkt in kleine groepjes en krijgt les van een vast team van docenten.

Tijdens een entreeopleiding leer je een beroep kennen, krijg je theorie op school en loop je stage of werk je bij een erkend leerbedrijf. Daarnaast leer je plannen en krijg je vakken als Nederlands, rekenen en loopbaan & burgerschap. Samen met je studieloopbaanbegeleider kijk je waar je goed in bent en wat je passie is. Zo word je klaargestoomd om door te stromen naar een mbo-opleiding niveau 2 of naar werk.

Studiefinanciering

Leerlingen die na het behalen van hun Entreediploma op het Futura College doorgaan met een BOL opleiding aan het mbo, kunnen een studiefinanciering en een Ov-kaart (reisproduct) aanvragen.

Individuele studietoeslag

Met invoering van de Participatiewet is er een nieuwe studieregeling geïntroduceerd: de individuele studietoeslag. Deze toeslag is bedoeld voor leerlingen met een arbeidshandicap die een extra steuntje in de rug nodig hebben om te gaan studeren, omdat zij minder of geen mogelijkheden hebben om hun studiefinanciering aan te vullen met inkomsten uit werk. Deze regeling wordt uitgevoerd door de gemeente en niet door DUO. Voor leerlingen uit de regio Woerden is dat bij: www.fermwerk.nl/inkomen/extras-bij-laag-inkomen/studietoeslag. Voor leerlingen uit Utrecht: www.utrecht.nl/studietoeslag/

Nazorg

Als je de school verlaten hebt, blijf je nog twee jaar bij ons in beeld. Dit noemen we nazorgplicht. Wij bellen of schrijven je nog een paar keer. Dan willen we weten of je werkt, een opleiding volgt of dat je thuis zit. Als we je niet kunnen bereiken, dan bellen we met de gemeente waar je woont, je opleiding of je werkgever.

HANDIGE WEBSITES

www.18ennu.nl

Informatie over wat je allemaal moet regelen als je 18 jaar wordt.

www.belastingdienst.nl

Voor het aanvragen van zorgtoeslag en huurtoeslag.

www.digid.nl

Voor het aanvragen van een DigiD.

www.duo.nl

Voor het aanvragen van een tegemoetkoming scholieren of studiefinanciering.

www.mee.nl

Informatie en plaatselijke adressen van MEE.

www.mijnoverheid.nl

Website van de overheid.

www.nibud.nl

Informatie over geldzaken.

www.uwv.nl

Informatie over uitkeringen bij werkloosheid, ziekte en arbeidsbeperktheid.

www.woningnet.nl

Informatie over (huur)woningen.

www.woerdenwijzer.nl

Wegwijs in zorg, gezin, werk en inkomen.

www.donorregister.nl

Voor het vastleggen van jouw keuze over orgaandonatie.

www.stichting-cav.nl

Beschermingsbewind, mentorschap en curatele.

www.prodemos.nl

Informatie over kiesrecht.

www.regelhulp.nl

Van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over welke zorg en ondersteuning er is - en hoe u dit regelt.

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/achttien-jaar-woorden

www.futuracollege.nl

Abeellaan 2, 3442 JB, Woerden 0348-457320

Postbus 244, 3440 AE, Woerden info@futuracollege.nl